

۱۴۰۲

ارزیابی اقتصادی طرح‌های سرمایه‌گذاری

تألیف:

دکتر محمد حسن زاده

عضو هیات علمی دانشگاه محقق اردبیلی

امیرعلی فرهنگ

عضو هیات علمی دانشگاه پیام نور

عنوان و پدیدآور	حسن زاده، محمد، ۱۳۵۸	سرشناسه
امیرعلی فرهنگ	ازیابی اقتصادی طرح‌های سرمایه‌گذاری / تالیف: محمد حسن زاده،	مشخصات نشر
مشخصات ظاهری	تهران: نشر نور علم، ۱۴۰۲، ص. ۲۰۸	مشخصات ظاهری
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۱۶۹-۵۵۵-۱	شابک
شناسه افزوده	فرهنگ، امیرعلی، ۱۳۵۹، مولف.	شناسه افزوده
موضوع	سرمایه‌گذاری -- تجزیه و تحلیل	موضوع
رده بندی کنگره	طرح‌های عمرانی -- امکان‌سنجی	طرح‌های عمرانی -- امکان‌سنجی
رده بندی دیوبی	HG ۴۵۲۹	HG ۴۵۲۹
	۳۲۲/۶	۳۲۲/۶

نشر نورعلم؛ تهران- انقلاب- خ ۱۲ فروردین- پلاک ۲۹۰- ۰۲۱ و ۰۸۸۰- ۰۶۶۴۰۵۸۸۰
 فروشگاه: خ ۱۲ فروردین- پلاک ۲۹۰- کتاب چرتکه و نورعلم-- ۰۹۱۲۲۰۷۹۸۴۹- ۶۶۱۷۴۹۱۰-
 پخش: قلم سینا- انقلاب- ۱۲ فروردین- ساختمان ۲۸۶ تلفن ۰۶۶۹۵۷۱۲۰ و ۰۶۶۹۵۷۰۲۱

نام کتاب: ارزیابی اقتصادی طرح‌های سرمایه‌گذاری
 تألیف: دکتر محمد حسن زاده، امیرعلی فرهنگ
 ویراستار علمی: دکتر بیتا شایگانی (دانشوار اقتصاد دانشگاه پیام نور)
 ناشر: نور علم
 شابک: ۹۷۸-۱-۱۶۹-۵۵۵-۶۰۰-۱
 چاپ و صحافی: سورنا
 نوبت چاپ: اول ۱۴۰۲
 شمارگان: ۵۰۰ جلد
 قیمت: ۱۳۰۰۰ تومان

در صورت عدم دسترسی به کتاب‌ها، از طریق تماس با شماره
 ۰۹۱۲۳۳۳۴۲۲۹ کتاب‌ها به تمام نقاط ایران ارسال می‌شود.

به دلیل محدودیت منابع مالی، امکان اجرای تمامی پروژه‌ها و طرح‌ها در بخش خصوصی و دولتی وجود ندارد و به ناچار باید از بین طرح‌های ممکن انتخاب صورت گیرد. تصمیم‌گیری و انتخاب از میان طرح‌ها بر اساس معیارهای اقتصادی انجام می‌گیرد که کتاب حاضر به معرفی این معیارها و ابزارها اختصاص یافته است. برای اینکه سرمایه‌گذار در طرحی سرمایه‌گذاری کنند باید برآورد کنند که این طرح چقدر سودآوری خواهد داشت؟ مدت زمان بازگشت سرمایه چقدر است؟ و سوالات متعدد دیگری که با پاسخ به آنها امکان تصمیم‌گیری فراهم می‌شود. ارزیابی اقتصادی طرح‌های سرمایه‌گذاری شاخه‌ای از اقتصاد کابردی است که امکان تحلیل پروژه‌ها و طرح‌های مختلف را فراهم می‌کند و زمینه را برای تصمیم‌گیری فراهم می‌کند.

بانک‌های و موسسات مالی برای اینکه طرح‌های مختلف را تامین مالی کنند باید ارزیابی اقتصادی از طرح پیشنهادی باشند تا بتوانند در خصوص اعطای تسهیلات به آنها تصمیم بگیرند. بانک و موسسات مالی در بررسی درخواست تسهیلات نرخ سودآوری پروژه، مدت زمان بازگشت سرمایه، میزان ریسک پروژه را مد نظر قرار می‌دهند، بنابراین صاحبان ایده و طرح باید برای دریافت تسهیلات و تامین مالی ایده و طرح خود برآورد اقتصادی اولیه‌ای داشته باشند تا بتوانند از این تسهیلات استفاده نمایند.

کتاب حاضر با هدف ارائه مفاهیم و اصول اولیه ارزیابی اقتصادی طرح‌ها طراحی شده و روش‌های ارزیابی طرح‌های مختلف به بیان ساده ارائه شده است. در سالهای اخیر کتاب‌های مناسبی در این زمینه تدوین شده است که در کتاب حاضر تلاش شده است از تمامی این منابع برای ارتقاء سطح مطالب استفاده شود. این کتاب برای بهره‌برداری دانشجویان کارشناسی رشته‌های اقتصادی، مهندسین و کارشناسان اقتصادی و سایر علاقهمندان تدوین شده است. سرفصل کتاب حاضر منطق با آخرين ويراييش سرفصل درس ارزیابی اقتصادی طرح‌ها برای رشته اقتصاد طراحی شده است. بي شک کتاب حاضر ضعفها و ايراداتی دارد و

لذا از خوانندگان محترم تقاضا دارم با انعکاس این ضعف‌ها و ایرادات و همچنین پیشنهادات خود ما را در این مسیر علمی یاری نمایند.

محمد حسن‌زاده

عضو هیات علمی دانشگاه محقق اردبیلی

m.hassanzadeh@uma.ac.ir

www.ketab.ir

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۱۳.....	فصل اول: تهیه و تدوین طرح، مطالعات فنی و بازاری
۱۴.....	۱. مقدمه
۱۴.....	۲. تعریف طرح‌های سرمایه‌گذاری و انواع تقسیم بندی‌ها
۱۶.....	۳. دوره تکامل پروژه
۱۹.....	۴. عوامل مرتبط با ارزیابی طرح
۲۱.....	۵. ضرورت ارزیابی طرح‌ها در کشورهای در حال توسعه با تأکید بر ایران
۲۴.....	۶. بررسی‌های مورد نیاز برای تهیه و تدوین طرح
۲۴.....	۷. بررسی اقتصادی بازار
۳۲.....	۸. بررسی فنی و مهندسی طرح
۳۹.....	۹. بررسی هزینه‌های طرح
۴۱.....	۱۰. هزینه‌های سرمایه‌گذاری
۴۳.....	۱۱. هزینه‌های عملیاتی
۴۴.....	۱۲. هزینه‌ی استهلاک
۵۱.....	۱۳. هزینه متوسط و هزینه نهایی
۵۱.....	۱۴. سرمایه در گردش
۵۳.....	۱۵. درآمدهای یک طرح
۵۳.....	۱۶. تامین مالی طرح
۵۵.....	۱۷. صکوک به عنوان یکی از ابزارهای تامین مالی اسلامی
۵۷.....	۱۸. جمع بندی
۵۷.....	۱۹. سوالات فصل اول
۵۸.....	۲۰. مسائل با پاسخ تشریحی
۶۳.....	فصل دوم: آشنایی با برخی مفاهیم ارزیابی اقتصادی
۶۴.....	۱. مقدمه
۶۴.....	۲. کلیات و مفاهیم
۶۴.....	۱-۲-۱. جریان نقدی (فرآیند مالی)
۶۵.....	۱-۲-۲. ارزش زمانی پول
۶۷.....	۱-۲-۳. پهنه ساده و مرکب
۶۹.....	۱-۲-۴. بهره‌ی موثر در تراکم مرکب به صورت پیوسته و ناپیوسته
۷۱.....	۲-۳. روابط کاربردی در اقتصاد مهندسی ارزیابی طرح

۷۱	۱-۳-۲. ارزش آتی یک مبلغ حال
۷۴	۲-۳-۲. ارزش فعلی یک مبلغ آتی
۷۶	۳-۳-۲. ارزش آینده یک سری یکنواخت
۷۷	۴-۳-۲. سری یکنواخت A برای بدهت آوردن F پس از N سال
۷۸	۵-۳-۲. ارزش حال یک سری یکنواخت
۷۹	۶-۳-۲. برداشت از سرمایه اولیه به صورت یکنواخت
۸۰	۷-۳-۲. یک سری با شیب یکنواخت
۸۴	۸-۲. جمع بندی
۸۵	۹-۲. سوالات
۸۵	۱۰-۲. مسائل
۸۸	۱۱-۲. مسائل بیشتر

۱۰۳	فصل سوم: معیارهای ارزیابی طرح‌ها
۱۰۴	۱-۳. مقدمه
۱۰۴	۲-۳. ارزیابی طرح از دیدگاه بخش خصوصی
۱۰۴	۳-۳. معیارهای ایستای ارزیابی اقتصادی
۱۰۷	۱-۲-۳. معیارهای پویایی ارزیابی طرح‌ها
۱۲۱	۲-۲-۳. ارزیابی مالی با لحاظ تغییر در سطح عمومی قیمت‌ها
۱۲۲	۳-۳. تحلیل و ارزیابی مالی طرح
۱۲۳	۱-۴-۳. تحلیل جریان نقدینگی مالی
۱۲۹	۲-۴-۳. تحلیل ترکیب سرمایه، صورت‌ها و نسبت‌های مالی
۱۳۶	۳-۳. جمع بندی
۱۳۶	۴-۳. سوالات

۱۴۵	فصل چهارم: ارزیابی اقتصادی طرح‌ها از دیدگاه اجتماعی
۱۴۶	۱-۴. مقدمه
۱۴۶	۲-۴. تحلیل هزینه و فایده و معیارهای آن
۱۴۹	۳-۴. قیمت‌های سایه‌ای
۱۵۰	۴-۴. نرخ تنزیل اجتماعی
۱۵۳	۱-۴-۴. نرخ هزینه‌های فرصت اجتماعی
۱۵۳	۲-۴-۴. نرخ رجحان زمانی اجتماعی
۱۵۴	۴-۴. مازاد مصرف کننده و تولید کننده
۱۵۶	۴-۴. ارزیابی طرح‌ها در شرایط وجود قیود سرمایه‌گذاری
۱۵۸	۴-۴. ارزش گذاری در شرایط عدم وجود بازار و سنجش هزینه‌ها و منافع غیر بولی
۱۶۰	۱-۷-۴. ارزش گذاری زمان

۱۶۱	۴-۷-۲. ارزش‌گذاری منابع طبیعی
۱۶۱	۴-۸. شاخص‌های اقتصادی در ارزیابی طرح از دیدگاه بخش عمومی
۱۶۲	۴-۹. ارزش افزوده
۱۶۴	۴-۱۰. ایجاد اشتغال
۱۶۶	۴-۱۱. توزیع درآمد
۱۶۸	۴-۱۲. تراز پرداخت‌ها
۱۶۸	۴-۱۳. اولویت‌های دیگر اجتماعی در انتخاب طرح‌ها
۱۶۹	۴-۱۴. جمع‌بندی

۱۷۱	فصل پنجم: ارزیابی طرح‌ها در شرایط ناظمینان
۱۷۲	۵-۱. مقدمه
۱۷۲	۵-۲. ریسک و عدم اطمینان
۱۷۳	۵-۳. ابزارها و تکنیک‌های شناسایی ریسک
۱۷۶	۵-۴. روش‌های تصمیم‌گیری در شرایط عدم اطمینان
۱۷۶	۵-۴-۱. تصمیم‌گیری به روش ارزش انتظاری
۱۷۷	۵-۴-۲. تصمیم‌گیری به روش مظلوبیت انتظاری
۱۷۹	۵-۴-۳. تصمیم‌گیری با استفاده از شاخص‌های پراکندگی
۱۸۱	۵-۴-۴. نزد تنزیل تعديل شده با ریسک
۱۸۱	۵-۴-۵. ارزش حال معادل اطمینان
۱۸۲	۵-۴-۶. حداکثر کردن حداقل‌ها
۱۸۳	۵-۴-۷. حداکثر کردن حداکثرها
۱۸۳	۵-۵. ریسک و بازگشت ناپذیری
۱۸۴	۵-۵-۱. بازگشت ناپذیری و عدم اطمینان بدون اختیار انتظار
۱۸۵	۵-۵-۲. بازگشت ناپذیری و نبود اطمینان با وجود اختیار انتظار
۱۸۶	۵-۵-۳. ارزش‌گذاری اختیار انتظار سرمایه‌گذاری
۱۸۶	۵-۶. جمع‌بندی
۱۸۶	۵-۷. سوالات

۱۸۹	فصل ششم: ارزیابی طرح‌ها در چارچوب بانکداری اسلامی
۱۹۰	۶-۱. مقدمه
۱۹۰	۶-۲. ارزش زمانی پول، ربا و بهره
۱۹۰	۶-۲-۱. ربا
۱۹۲	۶-۲-۲. بهره
۱۹۲	۶-۳. ارزش زمانی پول از دیدگاه اسلام
۱۹۳	۶-۴. تفاوت بانکداری متعارف و بانکداری اسلامی